

Основні засади регулювання підприємництва (зокрема малого та середнього) та оподаткування в Україні й Румунії

Регулювання в Україні	Примітка	Регулювання в Румунії	Примітка
Форми ведення бізнесу			
<p><i>Фізична особа-підприємець:</i> Право на здійснення підприємницької діяльності, яку не заборонено законом, має фізична особа з повною цивільною дієздатністю; обмеження права фізичної особи на здійснення підприємницької діяльності встановлюються Конституцією України та законом; здійснює своє право на підприємницьку діяльність за умови її державної реєстрації в порядку, встановленому законом. Відповідає за зобов'язаннями, пов'язаними з підприємницькою діяльністю, усім своїм майном, крім майна, на яке згідно із законом не може бути звернено стягнення; може бути визнана банкрутом у порядку, встановленому законом.</p>	<p>Глава 5 Підрозділу 1 Розділу II Цивільного кодексу України.</p> <p>Стаття 128 Господарського кодексу України.</p> <p>Стаття 55 Господарського кодексу України віднесені до суб'єктів господарювання.</p>	<p>Підприємець - фізична особа, яка організовує господарську діяльність, що здійснюється організовано, постійно та систематично, з поєднанням фінансових ресурсів, залученої робочої сили, сировини, матеріально-технічних засобів та інформації, на власний ризик підприємця, у випадках і на умовах, передбачених законодавством. Підприємці можуть здійснювати господарську діяльність наступним чином: індивідуально і незалежно як уповноважені фізичні особи; як одноосібні власники одноосібного підприємства; як члени сімейного бізнесу. Незалежна діяльність - будь-яка діяльність, що здійснюється фізичною особою з метою отримання доходу, яка відповідає щонайменше 4 із таких критеріїв:</p>	<p>Статті 2 та 4 Надзвичайної постанови № 44 від 16 квітня 2008 року про здійснення господарської діяльності уповноваженими фізичними особами, індивідуальними підприємцями та сімейними підприємствами¹, затвердженої Законом № 182 від 17 жовтня 2016 року².</p> <p>Стаття 7 Податкового кодексу³.</p>

¹ ORDONANȚĂ DE URGENȚĂ nr. 44 din 16 aprilie 2008 privind desfășurarea activităților economice de către persoanele fizice autorizate, întreprinderile individuale și întreprinderile familiale. URL: <https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/254138>

² LEGE nr. 182 din 17 octombrie 2016 pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 44/2008 privind desfășurarea activităților economice de către persoanele fizice autorizate, întreprinderile individuale și întreprinderile familiale. URL: <https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocumentAfis/182729>

³ CODUL FISCAL din 8 septembrie 2015 (Legea nr. 227/2015). URL: <https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/171282>

		<p>фізична особа має свободу вибору місця і способу здійснення діяльності, а також графіка роботи;</p> <p>фізична особа має свободу здійснювати діяльність для кількох клієнтів;</p> <p>ризиків, властиві діяльності, бере на себе фізична особа, яка здійснює діяльність;</p> <p>діяльність здійснюється з використанням майна фізичної особи, яка її здійснює;</p> <p>діяльність здійснюється фізичною особою шляхом використання її інтелектуальних здібностей та/або фізичної працездатності залежно від специфіки діяльності;</p> <p>фізична особа є частиною професійного органу/організації з роллю представництва, регулювання та нагляду за професією, що здійснюється відповідно до спеціальних нормативних актів, які регулюють організацію та здійснення відповідної професії;</p> <p>фізична особа має право здійснювати діяльність безпосередньо, за допомогою найнятих працівників або у співпраці з третіми особами відповідно до закону.</p>	
--	--	---	--

<p><i>Юридична особа:</i> Юридичною особою є організація, створена і зареєстрована у встановленому законом порядку; наділяється цивільною правоздатністю і дієздатністю, може бути позивачем та відповідачем у суді. Юридичні особи, залежно від порядку їх створення, поділяються на юридичних осіб приватного та публічного права. Можуть створюватися у формі товариств, установ та в інших формах, встановлених законом.</p>	<p>Підрозділ 2 Розділу II Цивільного кодексу України. Стаття 55 Господарського кодексу України.</p>	<p>Для здійснення господарської діяльності фізичні та юридичні особи можуть об'єднуватися та створювати комерційні товариства. Комерційні компанії, що базуються в Румунії, є румунськими юридичними особами. Якщо інше не передбачено законом, товариства зі статусом юридичної особи створюються в одній з таких форм: повне товариство; командитне товариство; акціонерне товариство; командитне товариство з обмеженою відповідальністю; товариство з обмеженою відповідальністю.</p>	<p>Статті 1, 2 Закону про комерційні компанії⁴.</p>
<p><i>Малий і середній бізнес:</i> Суб'єктами мікропідприємництва є фізичні особи, зареєстровані в установленому законом порядку як фізичні особи - підприємці, та юридичні особи - суб'єкти господарювання будь-якої організаційно-правової форми та форми власності, у яких середня кількість працівників за звітний період (календарний рік) не перевищує 10 осіб та річний дохід від будь-якої діяльності не перевищує суму, еквівалентну 2 млн євро, визначену за середньорічним курсом НБУ;</p>	<p>Стаття 55 Господарського кодексу України. В цілях Закону України «Про розвиток та державну підтримку малого і середнього підприємництва в Україні» термін «суб'єкти малого підприємництва» охоплює суб'єктів мікропідприємництва.</p>	<p>Малі та середні підприємства означають будь-яку форму організації господарської діяльності, яка є самостійною у майновому відношенні та уповноважена відповідно до чинного законодавства здійснювати комерційну діяльність і діяти з метою отримання прибутку в умовах конкуренції, а саме: господарські товариства, кооперативні товариства, фізичні особи, які здійснюють господарську діяльність самостійно, а також сімейні об'єднання, уповноважені відповідно до чинних правових норм.</p>	<p>Статті 2, 3, 4 Закону про стимулювання створення та розвитку малого та середнього підприємництва⁵.</p>

⁴ LEGE nr. 31 din 16 noiembrie 1990 (*republicată*) privind societățile comerciale. URL: <https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocumentAfis/56732>

⁵ LEGE nr. 346 din 14 iulie 2004 privind stimularea înființării și dezvoltării întreprinderilor mici și mijlocii. URL: <https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocumentAfis/53946>

<p>Суб'єктами малого підприємництва є фізичні особи, зареєстровані в установленому законом порядку як фізичні особи - підприємці, та юридичні особи - суб'єкти господарювання будь-якої організаційно-правової форми та форми власності, у яких середня кількість працівників за звітний період (календарний рік) не перевищує 50 осіб та річний дохід від будь-якої діяльності не перевищує суму, еквівалентну 10 млн євро, визначену за середньорічним курсом НБУ;</p> <p>Суб'єктами великого підприємництва є юридичні особи - суб'єкти господарювання будь-якої організаційно-правової форми та форми власності, у яких середня кількість працівників за звітний період (календарний рік) перевищує 250 осіб та річний дохід від будь-якої діяльності перевищує суму, еквівалентну 50 млн євро, визначену за середньорічним курсом НБУ.</p> <p>Інші суб'єкти господарювання належать до суб'єктів середнього підприємництва.</p>		<p>Малі та середні підприємства класифікуються залежно від середньорічної чисельності працівників на такі категорії: до 9 працівників - мікропідприємства; від 10 до 40 працівників - малі підприємства; від 50 до 249 працівників - середні підприємства. Річний оборот малих та середніх підприємств еквівалентний до 8 мільйонів євро або має річний балансовий результат, який не перевищує еквівалент 5 мільйонів євро в леях.</p>	
<p><i>Розмір підприємства:</i> Мікропідприємствами є підприємства, показники яких на дату складання річної фінансової звітності за рік, що</p>	<p>Стаття 2 Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні».</p>		

<p>передусе звітному, відповідають щонайменше двом із таких критеріїв: балансова вартість активів (далі – БВА) - до 350 тис. євро включно; чистий дохід від реалізації продукції (далі - ЧД) - до 700 тис. євро включно; середня кількість працівників (далі – СКП) - до 10 осіб включно.</p> <p>Малими є підприємства, які не відповідають критеріям для мікропідприємств та показники яких відповідають щонайменше двом із таких критеріїв: БВА - до 4 млн євро включно; ЧД - до 8 млн євро включно; СКП - до 50 осіб включно.</p> <p>Середніми є підприємства, які не відповідають критеріям для малих підприємств та показники яких відповідають щонайменше двом із таких критеріїв: БВА - до 20 млн євро включно; ЧД - до 40 млн євро включно; СКП - до 250 осіб включно.</p> <p>Великими є підприємства, які не відповідають критеріям для середніх підприємств та показники яких відповідають щонайменше двом із таких критеріїв: БВА - понад 20 млн євро; ЧД - понад 40 млн євро; СКП - понад 250 осіб.</p>			
--	--	--	--

Започаткування бізнесу

<p><i>Реєстрація:</i> Передбачає обов'язкове внесення даних до Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань. Дані можуть бути внесені через державного реєстратора або за допомогою Порталу електронних сервісів. Для юридичних осіб передбачено формування цифрового модельного статуту.</p>	<p>Стаття 58 Господарського кодексу України. Загальні засади державної реєстрації встановлено Законом України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань».</p>	<p>Протягом 15 днів з дня укладення установчого договору засновники або директори комерційної компанії чи їхні уповноважені представники подають заяву про реєстрацію компанії до торгового реєстру, в територіальному регіоні якого компанія матиме свій юридичний офіс. Комерційна компанія є юридичною особою з дня реєстрації в торговому реєстрі. Будь-яка економічна діяльність, що здійснюється на постійній, періодичній або тимчасовій основі в Румунії уповноваженими фізичними особами, індивідуальними підприємцями та сімейними підприємствами, повинна бути зареєстрована.</p>	<p>Статті 36, 41 Закону про комерційні компанії. Статті 6 та 7 Надзвичайної постанови № 44 від 16 квітня 2008 року про здійснення господарської діяльності уповноваженими фізичними особами, індивідуальними підприємцями та сімейними підприємствами.</p>
<p><i>Дозвільна система, державний контроль та нагляд:</i> Перелік документів дозвільного характеру визначається Законом України від 19 травня 2011 року № 3392-VI та передбачає 75 видів дозволів. Видача документів дозвільного характеру у сферах державного експортного контролю, державного</p>	<p>Загальні засади дозвільної системи встановлено Законом України «Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності». Заходи контролю у загальних рисах врегульовано Законом</p>	<p>Окремі види діяльності, які потребують дозволів, передбачені спеціальними законами. Порядок їх надання регламентується Розділом IV Закону № 265 від 22 липня 2022 року щодо торговельного реєстру та про внесення змін і доповнень до інших нормативних актів, що стосуються реєстрації в торговому реєстрі⁶.</p>	<p>Розділ IV Закону щодо спрощення формальностей реєстрації у торговому реєстрі фізичних осіб, сімейних об'єднань та юридичних осіб, взяття їх на податковий облік, а також надання</p>

⁶ LEGE nr. 265 din 22 iulie 2022 privind registrul comerțului și pentru modificarea și completarea altor acte normative cu incidență asupra înregistrării în registrul comerțului. URL: <https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/257835>

<p>регулювання ринків фінансових послуг, охорони державної таємниці (провадження діяльності, пов'язаної з державною таємницею), захисту економічної конкуренції та використання ядерної енергії здійснюється згідно із законами, що регулюють відносини у цих сферах. Законами України чітко визначено повноваження контролюючих органів щодо здійснення державного нагляду (контролю) у сфері підприємництва.</p>	<p>України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності».</p>		<p>дозволу на діяльність юридичних осіб⁷.</p>
<p><i>Ліцензування</i> Види господарської діяльності: банківська діяльність, діяльність з надання фінансових послуг та діяльність із здійснення операцій з готівкою, що включають інкасацію коштів, перевезення валютних та інших цінностей, оброблення та зберігання готівки; професійна діяльність на ринках капіталу та організованих товарних ринках; діяльність у сфері медіа; діяльність у сфері електроенергетики і діяльність у сфері використання ядерної енергії; освітня діяльність;</p>	<p>Стаття 14 Господарського кодексу України. Стаття 7 Закону України «Про ліцензування видів господарської діяльності» з урахуванням статті 2 названого Закону та норм спеціальних законів у окремих сферах діяльності.</p>		

⁷ LEGE nr. 359 din 8 septembrie 2004 privind simplificarea formalităților la înregistrarea în registrul comerțului a persoanelor fizice, asociațiilor familiale și persoanelor juridice, înregistrarea fiscală a acestora, precum și la autorizarea funcționării persoanelor juridice. URL: <https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocumentAfis/55110>

<p>виробництво і торгівля спиртом етиловим, спиртовими дистилатами, біоетанолом, алкогольними напоями, тютюновими виробами, рідинами, що використовуються в електронних сигаретах, і пальним, зберігання пального;</p> <p>надання послуг у галузі криптографічного захисту інформації (крім електронних довірчих послуг та електронної ідентифікації) та технічного захисту інформації за переліком, що визначається КМУ;</p> <p>будівництво об'єктів, що за класом наслідків (відповідальності) належать до об'єктів з середніми (СС2) та значними (СС3) наслідками, за переліком видів робіт, що визначається КМУ;</p> <p>виробництво лікарських засобів, оптова та роздрібна торгівля лікарськими засобами, імпорт лікарських засобів (крім активних фармацевтичних інгредієнтів);</p> <p>виробництво та ремонт вогнепальної зброї невійськового призначення і боєприпасів до неї, холодної зброї, пневматичної зброї калібру понад 4,5 мм і швидкістю польоту кулі понад 100 м/с, торгівля вогнепальною зброєю невійськового призначення та боєприпасами до неї, холодною зброєю, пневматичною зброєю калібру</p>			
---	--	--	--

<p> понад 4,5 мм і швидкістю польоту кулі понад 100 м/с; виробництво спеціальних засобів, заряджених речовинами сльозоточивої та дратівної дії, індивідуального захисту, активної оборони та їх продаж; виробництво вибухових матеріалів промислового призначення за переліком, що визначається КМУ; надання послуг і виконання робіт протипожежного призначення за переліком, що визначається КМУ; виробництво особливо небезпечних хімічних речовин, перелік яких визначається КМУ; діяльність з управління небезпечними відходами; медична практика; діяльність банків пуповинної крові, інших тканин і клітин людини згідно з переліком, затвердженим МОЗ України; ветеринарна практика; випуск та проведення лотерей; діяльність на ринку азартних ігор; туropераторська діяльність; промисловий вилов водних біоресурсів за межами юрисдикції України; культивування рослин, включених до табл. І Переліку наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів, затвердженого КМУ, розроблення, виробництво, виготовлення, </p>			
---	--	--	--

<p>зберігання, перевезення, придбання, реалізація (відпуск), ввезення на територію України, вивезення з території України, використання, знищення наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів, включених до Переліку;</p> <p>діяльність, пов'язана з розробленням, виготовленням, постачанням спеціальних технічних засобів для зняття інформації з каналів зв'язку та інших технічних засобів негласного отримання інформації (критерії належності та перелік технічних засобів визначаються КМУ за поданням СБУ);</p> <p>діяльність, пов'язана з розробленням, виготовленням, постачанням технічних засобів розвідки (критерії належності до технічних засобів розвідки визначаються розвідувальними органами України);</p> <p>перевезення пасажирів, небезпечних вантажів та небезпечних відходів внутрішнім водним, морським, автомобільним, залізничним та повітряним транспортом, міжнародні перевезення пасажирів та вантажів автомобільним транспортом;</p> <p>зовнішньоекономічна діяльність;</p> <p>транспортування нафти, нафтопродуктів магістральним трубопроводом;</p>			
--	--	--	--

<p>діяльність на ринку природного газу; централізоване водопостачання та централізоване водовідведення; виробництво теплової енергії, транспортування теплової енергії магістральними і місцевими (розподільчими) тепловими мережами та постачання теплової енергії; охоронна діяльність; виробництво ветеринарних препаратів; заготівля та тестування донорської крові та компонентів крові незалежно від їх кінцевого призначення, переробка, зберігання, розподіл та реалізація донорської крові та компонентів крові, призначених для трансфузії.</p>			
Оподаткування			
<p><i>Податок на прибуток підприємств:</i> Об'єктом оподаткування є: прибуток із джерелом походження з України та за її межами, який визначається шляхом коригування фінансового результату до оподаткування (прибутку або збитку), визначеного у фінансовій звітності підприємства відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку або міжнародних стандартів фінансової звітності, на різниці, які визначені положеннями ПКУ; дохід за договорами страхування;</p>	<p>Розділ III Податкового кодексу України.</p>	<p>Платниками податку на прибуток є: румунські юридичні особи за винятком, передбаченим Податковим кодексом; іноземні юридичні особи, які діють через постійне представництво у Румунії; іноземні юридичні особи, які є резидентами Румунії за місцем фактичного управління; юридичні особи із зареєстрованим офісом у Румунії, засновані відповідно до європейського законодавства. Об'єктом оподаткування є прибуток, отриманий із будь якого джерела, як з Румунії так і із-за кордону.</p>	<p>Розділ II Податкового кодексу.</p>

<p>певний дохід (прибуток) нерезидента з джерелом походження з України; дохід суб'єктів, які здійснюють випуск та проведення лотерей; дохід організаторів азартних ігор, отриманий від діяльності у сфері організації та проведення азартних ігор, крім доходу, отриманого від організації та проведення азартних ігор у залах гральних автоматів, зменшеного на суму виплачених виплат гравцю; дохід, отриманий від організації та проведення азартних ігор у залах гральних автоматів; скоригований прибуток контрольованої іноземної компанії; операції резидентів Дія Сіті - платників податку на особливих умовах. Базою оподаткування є грошове вираження об'єкту оподаткування. Базова (основна) ставка податку становить 18 %; для оподаткування прибутку банку, скоригованого прибутку контрольованої іноземної компанії банку та виплати дивідендів банками 25%.</p>		<p>Загальна ставка податку становить 16%. Спеціальний режим встановлений для платників податку, які провадять діяльність нічних барів, нічних клубів, дискотек, казино та інших сфер діяльності.</p>	
<p><i>Податок на доходи фізичних осіб</i> Об'єктом оподаткування резидента є: загальний місячний (річний) оподатковуваний дохід; доходи з джерела їх походження в Україні, які остаточно</p>	<p>Розділ IV Податкового кодексу України.</p>	<p>Платниками прибуткового податку є: фізичні особи-резиденти; фізичні особи-нерезиденти, які здійснюють незалежну діяльність через постійне представництво в Румунії;</p>	<p>Розділ IV Податкового кодексу. Стаття 38 Надзвичайної постанови № 44 від 16 квітня 2008 року про</p>

<p>оподатковуються під час їх нарахування (виплати, надання); іноземні доходи - доходи (прибуток), отримані з джерел за межами України. Об'єктом оподаткування нерезидента є: загальний місячний (річний) оподатковуваний дохід з джерела його походження в Україні; доходи з джерела їх походження в Україні, які остаточно оподатковуються під час їх нарахування (виплати, надання). Базою оподаткування є загальний оподатковуваний дохід за виключеннями, встановленими ПКУ. Ставка податку становить 18%, для окремих доходів – 5%.</p>		<p>фізичні особи-нерезиденти, які здійснюють залежну діяльність у Румунії; фізичні особи-нерезиденти, які отримують визначені ст. 129 Податкового кодексу доходи. Оподаткування підлягають доходи, отримані з будь якого джерела, як у Румунії, так і з-за межами. До неоподаткованого доходу належить зокрема: допомога, пільги та інші форми цільової підтримки, отримані з державного бюджету, бюджету державного соціального страхування, бюджетів спеціальних фондів, місцевих бюджетів та з інших державних або публічно збираних коштів, у тому числі безповоротних; зовнішні кошти, такі як кошти такого ж характеру, отримані від неурядових організацій, згідно з їхніми власними статутами або від інших осіб. Ставка податку становить 10% і застосовується до оподаткованого доходу, що відповідає кожному джерелу в кожній категорії для визначення податку на прибуток від: самостійної діяльності; прав інтелектуальної власності; заробітної плати; передачі права користування товарами; інвестицій; пенсій; сільськогосподарської, лісової та</p>	<p>здійснення господарської діяльності уповноваженими фізичними особами, індивідуальними підприємцями та сімейними підприємствами.</p>
---	--	--	--

		рибогосподарської діяльності; нагород; інших джерел. Підприємці є платниками прибуткового податку.	
<p><i>Податок на додану вартість</i></p> <p>База оподаткування операцій з постачання товарів/послуг визначається, виходячи з їх договірної вартості, з урахуванням загальнодержавних податків та зборів (крім акцизного податку, який нараховується відповідно до підпунктів 213.1.9 і 213.1.14 пункту 213.1 статті 213 ПКУ, збору на обов'язкове державне пенсійне страхування, який справляється з вартості послуг стільникового рухомого зв'язку, ПДВ та акцизного податку на спирт етиловий, що використовується виробниками - суб'єктами господарювання для виробництва лікарських засобів, у тому числі компонентів крові і вироблених з них препаратів (крім лікарських засобів у вигляді бальзамів та еліксирів). Ставки податку від бази оподаткування в таких розмірах: основна ставка 20%; 14,7% та 0 %.</p>	Розділ V Податкового кодексу України.	Оподатковуваними ПДВ операціями в Румунії є операції, які в сукупності відповідають наступним умовам: операції, які становлять або прирівнюються до поставки товарів або послуг, в межах сфери оподаткування, що здійснюється за винагороду, яка підлягає оподаткуванню; місце постачання товарів або послуг знаходиться в Румунії; постачання товарів або послуг здійснюється особою, що підлягає оподаткуванню, або яка не є особою, що підлягає оподаткуванню, однак діє як така; постачання товарів або послуг є результатом одного з видів економічної діяльності, зазначених у Податковому кодексі. Стандартна ставка застосовується до оподаткованого обсягу операцій, які не звільняються від оподаткування або до яких не застосовуються знижені ставки, і її рівень становить 19%. Знижена ставка – 9%: Для малих підприємств, що є платником ПДВ, економічна діяльність яких ведеться в Румунії і	Розділ VII Податкового кодексу.

		річний дохід нижче за верхню межу у 88 500 євро, може застосовуватись спеціальний режим звільнення від операцій з постачання товарів/послуг, які підлягають оподаткуванню.	
<p><i>Акцизний податок</i></p> <p>До підакцизних товарів належать: спирт етиловий, спиртові дистиляти, алкогольні напої, пиво (крім квасу "живого" бродіння); тютюнові вироби, тютюн та промислові замінники тютюну; тютюнова сировина, тютюнові відходи; рідини, що використовуються в електронних сигаретах; пальне, у тому числі товари (продукція), що використовуються як пальне для заправлення транспортних засобів, обладнання або пристроїв з двигунами внутрішнього згоряння із запалюванням від стиснення, з двигунами внутрішнього згоряння з іскровим запалюванням, з двигунами внутрішнього згоряння з кривошипно-шатунним механізмом (крім газу природного у газоподібному стані); автомобілі легкові, кузови до них, причепи та напівпричепи, мотоцикли, транспортні засоби, призначені для перевезення 10 осіб і більше, транспортні засоби для перевезення вантажів;</p>	<p>Розділ VI Податкового кодексу України.</p> <p>Наразі розглядаються ініціативи щодо гармонізації акцизних податків (зокрема, на паливо та тютюнові вироби) з європейськими.</p>	<p>Акцизні збори є спеціальними зборами, що стягуються прямо або опосередковано при споживанні: спирту та алкогольних напоїв; тютюнових виробів; енергетичних продуктів та електроенергії.</p> <p>Ставка акцизного податку, що застосовується з 1 січня кожного року, є ставкою, встановленою для окремих товарів або групи товарів, оновленою на приріст споживчих цін за попередні 12 місяців, розрахованою у вересні року, що передує року застосування. Оновлена ставка акцизного податку публікується на сайті Міністерства фінансів, як правило, до 20 жовтня, але не пізніше 31 грудня кожного року.</p> <p>Загальний рівень акцизу, встановлений Податковим кодексом, зменшується на 50% від стандартного рівня для малих незалежних виробників за певних умов (виробники пива, вина, ферментованих напоїв, крім пива та вина, проміжних продуктів, юридично та економічно незалежних від будь-якого іншого виробника, які використовують</p>	<p>Розділ VIII Податкового кодексу.</p>

<p>електрична енергія. Ставки податку встановлюються: адвалорні, специфічні, адвалорні та специфічні одночасно.</p>		<p>будівлі, фізично відокремлені від будівель будь-якого іншого виробника, не працюють на умовах ліцензії і чие виробництво упродовж останніх 12 місяців поспіль не перевищує кількісних рівнів, визначених Податковим кодексом).</p>	
<p><i>Спрощена система оподаткування</i> Групи платників єдиного податку: І група – фізичні особи - підприємці, які не використовують працю найманих осіб, здійснюють виключно роздрібний продаж товарів з торговельних місць на ринках та/або провадять господарську діяльність з надання побутових послуг населенню і обсяг доходу яких протягом календарного року не перевищує 167 розмірів мінімальної заробітної плати, встановленої законом на 1 січня податкового року (далі – МЗП); ІІ група – фізичні особи - підприємці, які здійснюють господарську діяльність з надання послуг, зокрема побутових, платникам єдиного податку та/або населенню, виробництво та/або продаж товарів, діяльність у сфері ресторанного господарства, за умови, що протягом календарного року відповідають сукупності таких критеріїв: не використовують працю найманих осіб або кількість осіб, які перебувають</p>	<p>Розділ XIV Податкового кодексу України.</p>	<p>Податок на прибуток мікропідприємств можуть обрати румунські юридичні особи, які станом на 31 грудня попереднього фінансового року сукупно відповідають таким умовам: отримані доходи не перевищують еквівалент 500 000 євро в леях; статутний капітал належить особам, відмінним від держави та адміністративно-територіальних одиниць; не перебувають в стадії розпуску з наступною ліквідацією, зареєстрованого в комерційному реєстрі або в суді відповідно до закону; отриманий дохід, крім доходу від консультування та/або управління за винятком доходу від податкового консультування, що відповідає коду CAEN: 6920 - «Діяльність у сфері бухгалтерського обліку та фінансового аудиту»; консалтинг у фіскальній сфері», у частці понад 80% загальних доходів;</p>	<p>Розділ III Податкового кодексу.</p>

<p>з ними у трудових відносинах, одночасно не перевищує 10 осіб; обсяг доходу не перевищує 834 розміри МЗП; III група – фізичні особи - підприємці, які не використовують працю найманих осіб або кількість осіб, які перебувають з ними у трудових відносинах, необмежена, та юридичні особи – суб’єкти господарювання будь-якої організаційно-правової форми, у яких протягом календарного року обсяг доходу не перевищує 1167 МЗП; електронні резиденти (е-резиденти), які зареєструвалися як фізичні особи - підприємці, здійснюють господарську діяльність з надання послуг, виробництва та/або продажу товарів виключно на користь нерезидентів України, за умови, що протягом календарного року вони відповідають сукупності таких критеріїв: не використовують працю найманих осіб - громадян або резидентів України; не отримують доходи з джерелом походження з України, крім пасивних доходів; обсяг доходу не перевищує 1167 розмірів МЗП;</p> <p>IV група – сільськогоспвиробники: юридичні особи, у яких частка сільськогоспвиробництва за попередній звітний рік дорівнює або перевищує 75%;</p>		<p>мають хоча б одного найманого працівника за індивідуальним трудовим договором з повним робочим днем за винятком випадків, коли протягом 30 днів після припинення трудових відносин з попереднім працівником суб’єкт господарювання приймає на роботу нового працівника з укладенням трудового договору на невизначений строк або не менше 12 місяців. Умова також вважається виконаною для найманих осіб, які працюють за індивідуальними трудовими договорами за сумісництвом, якщо частки передбаченої в них норми в сумі становлять еквівалент цілої норми; а їхня винагорода становить принаймні рівень валової мінімальної базової заробітної плати в державі, що гарантується у виплаті;</p> <p>мають асоційованих осіб/акціонерів, які володіють прямо чи опосередковано понад 25% вартості/кількості прав участі або прав голосу, і є єдиною юридичною особою, заснованою асоційованими особами/акціонерами для застосування системи оподаткування доходів мікропідприємств; подали річну фінансову звітність у встановлений термін.</p>	
---	--	---	--

<p>фізичні особи – підприємці, які провадять діяльність виключно в межах фермерського господарства, за умови виконання сукупності таких вимог:</p> <p>здійснюють виключно вирощування, відгодовування сільськогосппродукції, збирання, вилов, переробку такої власновирощеної або відгодованої продукції та її продаж; провадять господарську діяльність (крім постачання) за місцем податкової адреси;</p> <p>не використовують працю найманих осіб;</p> <p>членами фермерського господарства такої фізичної особи є лише члени її сім'ї; площа сільськогоспугідь та/або земель водного фонду у власності та/або користуванні членів фермерського господарства становить не менше 0,5 га, але не більше 20 га сукупно.</p> <p>Ставки єдиного податку:</p> <p>I групи – у відсотках (фіксовані ставки) до розміру прожиткового мінімуму для працездатних осіб, встановленого законом на 1 січня податкового року, але не більше 10%;</p> <p>II групи – у відсотках (фіксовані ставки) до розміру мінімальної заробітної плати, встановленої законом</p>		<p>До категорії оподаткування податком на прибуток мікропідприємств не підпадають такі юридичні особи:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Фонд гарантування вкладів банківської системи; • Фонд компенсації інвесторам; • недержавний фонд гарантування пенсійного забезпечення; • гарантійний фонд страхувальника; • фіскально прозорий суб'єкт із статусом юридичної особи; • румунська юридична особа, яка здійснює діяльність у банківській сфері; • румунська юридична особа, яка здійснює діяльність у сферах страхування та перестрахування, ринку капіталу, включно з тією, яка здійснює посередницьку діяльність у цих сферах; • румунська юридична особа, яка здійснює діяльність у сфері азартних ігор; • румунська юридична особа, яка здійснює діяльність з розвідки, розробки, експлуатації нафтових і газових родовищ. <p>Ставки податку для мікропідприємств: 1% для мікропідприємств, які отримують дохід, що не перевищує 60 тис. євро включно і які не здійснюють діяльність, зазначену нижче;</p>	
---	--	--	--

<p>на 1 січня податкового року, але не більше 20%;</p> <p>III групи – у відсотках до доходу (відсоткові ставки): 3% – у разі сплати ПДВ; 5% – у разі включення ПДВ до складу єдиного податку.</p> <p>IV групи розмір – з 1 га сільськогоспугідь та/або земель водного фонду залежно від категорії (типу) земель, їх розташування.</p>		<p>3% для мікропідприємств, які отримують дохід від 60 тис. до 500 тис. євро або здійснюють основну чи допоміжну діяльність у таких сферах як: діяльність з редагування комп'ютерних ігор, з редагування іншого програмного продукту, діяльність зі створення програмного забезпечення на замовлення (програмне забезпечення, орієнтоване на споживача), інші інформаційно-технологічні послуги, готелі та інші подібні об'єкти розміщення, об'єкти для відпочинку та короткотермінового розміщення, парки для караванів, кемпінги та табори, інші послуги розміщення, ресторани, послуги з організації заходів, інші послуги харчування, діяльність з обслуговування барів, юридична діяльність - лише для компаній із статусом юридичної особи, які не є прозорими фіскальними суб'єктами, створеними юристами відповідно до закону, діяльність загальної медичної допомоги, спеціалізованої медичної допомоги, стоматологічної допомоги, інша діяльність, пов'язана зі здоров'ям людини.</p>	
<p><i>Місцеві податки:</i> До місцевих податків належать: податок на майно, що включає податок на нерухоме майно, відмінне від</p>	<p>Ст. 10 Податкового Кодексу України</p>	<p>Місцевими податками і зборами є такі: податок на будівлі та податок на забудову; земельний податок і плата за землю;</p>	<p>Розділ IX Податкового кодексу.</p>

<p>земельної ділянки; транспортний податок і плату за землю; єдиний податок. До місцевих зборів належать: збір за місця для паркування транспортних засобів; туристичний збір. Встановлюються органами місцевого самоврядування.</p>		<p>податок з власників транспортних засобів; збір за видачу сертифікатів, дозволів та ліцензій; податок за використання засобів реклами та зв'язку; податок на розваги; спеціальні та інші місцеві податки. Ставки податків визначаються рішенням місцевої ради, яка у визначених випадках можуть прийняти рішення про звільнення від податку або зменшення податку</p>	
<p><i>Спрощення для малого і середнього бізнесу:</i> проведення документальних невіїзних позапланових електронних перевірок за заявою платника податків; не оподатковуються податком на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, об'єкти нежитлової нерухомості, які використовуються суб'єктами господарювання малого та середнього бізнесу, що провадять свою діяльність у тимчасових спорудах для здійснення підприємницької діяльності та/або в малих архітектурних формах та на ринках.</p>	<p>Пункт 75.1 статті 75 Податкового кодексу України, стаття 226 Податкового кодексу України.</p>	<p>Наведені вище. Відповідно до Закону про сільськогосподарську кооперацію⁸, сільськогосподарські кооперативи звільняються від сплати податку від сільськогосподарської діяльності протягом перших 5 років після їх створення. Податок на прибуток сільськогосподарського кооперативу зменшується на 20% у перші 5 років його діяльності.</p>	
<i>Припинення діяльності</i>			
<p><i>Припинення:</i></p>	<p>Стаття 25 Закону України «Про</p>	<p>Комерційні компанії можуть бути ліквідовані на підставі:</p>	<p>Стаття 227 Закону про комерційні компанії.</p>

⁸ LEGE nr. 566 din 9 decembrie 2004a cooperăției agricole. URL: <https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocumentAfis/58004>

<p>Відомості про припинення вносяться до Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань (відповідна заява подається через державного реєстратора або за допомогою Порталу електронних сервісів).</p> <p>Юридична особа припиняється в результаті реорганізації (злиття, приєднання, поділу, перетворення) або ліквідації. У разі реорганізації юридичних осіб майно, права та обов'язки переходять до правонаступників.</p>	<p>державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань».</p> <p>Статті 104-112 Цивільного кодексу України.</p>	<p>закінчення строку, встановленого для існування;</p> <p>неможливості досягнення мети діяльності або її досягненням;</p> <p>нікчемності компанії;</p> <p>рішення загальних зборів;</p> <p>рішення суду на вимогу будь-якого учасника з поважних причин, таких як серйозні непорозуміння між учасниками, які перешкоджають функціонуванню товариства;</p> <p>банкрутства;</p> <p>інші причини, передбачені законом або установчим договором.</p>	
<p><i>Банкрутство:</i></p> <p>У разі нездатності суб'єкта підприємництва після настання встановленого строку виконати свої грошові зобов'язання перед іншими особами, територіальною громадою або державою інакше як через відновлення його платоспроможності цей суб'єкт (боржник) визнається неспроможним.</p> <p>Нездатність боржника відновити свою платоспроможність та задовольнити визнані судом вимоги кредиторів інакше як через застосування визначеної судом ліквідаційної процедури вважається банкрутством.</p>	<p>Глава 23 Господарського кодексу України.</p> <p>Умови та порядок відновлення платоспроможності боржника - юридичної особи або визнання його банкрутом з метою задоволення вимог кредиторів, а також відновлення платоспроможності фізичної особи встановлюються Кодексом України з</p>	<p>Процедура банкрутства – це провадження у справі про неплатоспроможність, які застосовуються до боржника з метою ліквідації його активів для покриття його зобов'язань, з подальшим виключенням боржника з реєстру, в якому він зареєстрований.</p>	<p>Стаття 5 Закону про запобігання неплатоспроможності та провадження у справах про неплатоспроможність⁹.</p>

⁹ LEGE nr. 85 din 25 iunie 2014 privind procedurile de prevenire a insolvenței și de insolvență. URL: <https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocumentAfis/159286>

<p>Суб'єктом банкрутства може бути лише суб'єкт підприємницької діяльності. Не можуть бути визнані банкрутом казенні підприємства.</p> <p>Щодо банкрутства державних комерційних підприємств законом передбачаються додаткові вимоги та гарантії права власності Українського народу.</p>	<p>процедур банкрутства.</p> <p>На теперішній час вирішується питання щодо запровадження процедури попередньої реструктуризації відповідно до законодавства ЄС.</p>		
Державна підтримка для малого та середнього бізнесу			
<p><i>Фінансова підтримка:</i></p> <p>часткова компенсація відсоткових ставок за кредитами, що надаються на реалізацію проектів суб'єктів малого і середнього підприємництва;</p> <p>часткова компенсація лізингових, факторингових платежів та платежів за користування гарантіями;</p> <p>надання гарантії та поруки за кредитами суб'єктів малого і середнього підприємництва;</p> <p>надання кредитів, зокрема мікрокредитів, для започаткування і ведення власної справи;</p> <p>надання позик на придбання і впровадження нових технологій;</p> <p>компенсація видатків на розвиток кооперації між суб'єктами малого і середнього підприємництва та великими підприємствами;</p>	<p>Стаття 16 Закону України «Про розвиток та державну підтримку малого і середнього підприємництва в Україні».</p>	<p>З метою покращення доступу суб'єктів малого та середнього підприємництва до фінансування діє створений рішенням Уряду Національний фонд гарантування кредитів суб'єктів малого та середнього підприємництва, який матиме філії або територіальні підрозділи без статусу юридичної особи у окружних центрах.</p> <p>Уряд, спеціалізовані органи центрального державного управління та органи місцевого самоврядування забезпечують підтримку малого та середнього підприємництва шляхом:</p> <p>полегшення доступу до фінансування для малих і середніх підприємств через розробку та впровадження фінансових інструментів і схем, таких як:</p> <ul style="list-style-type: none"> - безповоротні фінансові пільги, які надаються підприємцям при створенні малих і середніх підприємств з метою 	<p>Статті 25, 28 Закону «Про стимулювання створення та розвитку малого та середнього підприємництва».</p>

<p>фінансова підтримка впровадження енергозберігаючих та екологічно чистих технологій; інші види не забороненої законодавством фінансової державної підтримки.</p>		<p>поповнення капіталу, необхідного для відкриття бізнесу; - безповоротна фінансова допомога, що надається суб'єктам малого та середнього підприємництва для здійснення інвестицій у сферу виробництва та послуг; - створення гарантійних фондів, інвестиційних фондів та ризикового капіталу для підтримки малого та середнього підприємництва; - кредитні схеми з низькими відсотками; - інші схеми та фінансові інструменти; покращення доступу малих і середніх підприємств до фінансування шляхом надання фінансової підтримки та сприяння розвитку сучасних систем фінансування, забезпечення необхідної інформаційної бази для розробки життєздатних проєктів підприємцями; сприяння іноземним інвестиціям на рівні малих і середніх підприємств; забезпечення фінансових ресурсів для співфінансування та ефективного використання фінансової допомоги від ЄС та інших внутрішніх і міжнародних донорів, збільшення участі малих і середніх підприємств у програмах громади на основі принципу прозорості та покращення послуг для малих і середніх підприємств з огляду</p>	
--	--	--	--

		на підвищення їх ефективності в бізнесі.	
<p><i>Інформаційна підтримка:</i> створення та забезпечення функціонування державних, регіональних і місцевих інформаційних систем, інформаційно-комунікаційних мереж, сприяння започаткуванню підприємницької діяльності за допомогою Інтернету; надання інформації: про стан виконання державних, регіональних і місцевих програм розвитку малого і середнього підприємництва та рівень ефективності державної підтримки; про стан розвитку малого і середнього підприємництва; про об'єкти інфраструктури підтримки малого і середнього підприємництва; іншої інформації (економічної, правової, статистичної, виробничо-технологічної, з питань маркетингу), необхідної для забезпечення розвитку суб'єктів малого і середнього підприємництва.</p>	<p>Стаття 18 Закону України «Про розвиток та державну підтримку малого і середнього підприємництва в Україні».</p>	<p>Для здійснення та розвитку своєї діяльності малі та середні підприємства користуються інформацією, допомогою, консультаціями, послугами технологічного розвитку та інноваційними послугами у фінансово-банківській, управлінській та маркетинговій сферах. Уряд, місцеві органи, торгово-промислові палати, організації роботодавців малих і середніх підприємств підтримують створення та розвиток центрів і організацій, які пропонують інформаційні, консультаційні та навчальні послуги для малих і середніх підприємств через: надання підтримки щодо інформаційної, консультаційної та навчальної діяльності, призначеної для малих і середніх підприємств; визначення джерел фінансування для деяких програм і дій, спрямованих на полегшення доступу малих і середніх підприємств до інформаційних, консалтингових, консультаційних і навчальних послуг, які пропонують ці центри та організації, а також на розширення сфери послуг, які вони</p>	<p>Стаття 17 Закону «Про стимулювання створення та розвитку малого та середнього підприємництва».</p>

		пропонують малим і середнім підприємствам.	
<i>Консультаційна підтримка:</i> сприяння утворенню об'єктів інфраструктури підтримки малого і середнього підприємництва, які надають консультаційні послуги суб'єктам малого і середнього підприємництва, та забезпечення їх діяльності; спрощення доступу до інформації в режимі реального часу.	Стаття 19 Закону України «Про розвиток та державну підтримку малого і середнього підприємництва в Україні».		Стаття 17 Закону «Про стимулювання створення та розвитку малого та середнього підприємництва».
<i>Підтримка суб'єктів малого і середнього підприємництва у сфері інновацій, науки і промислового виробництва:</i> надання фінансової підтримки для утворення об'єктів інфраструктури підтримки малого і середнього підприємництва у сфері інновацій, науки та промислового виробництва, зокрема бізнес-інкубаторів, інноваційних бізнес-інкубаторів, науково-технологічних центрів, центрів трансферу технологій; сприяння розвитку венчурного підприємництва; створення системи економічних стимулів для розвитку економіки на основі технологічних інновацій; передачі наукової продукції, створеної за рахунок бюджетних коштів, для її впровадження у виробництво;	Стаття 20 Закону України «Про розвиток та державну підтримку малого і середнього підприємництва в Україні».	Уряд заохочує, підтримує, стимулює та розвиває дослідно-конструкторську та інноваційну діяльність малих та середніх підприємств: вживає заходи щодо створення сприятливих умов для організації та провадження суб'єктами малого та середнього підприємництва науково-дослідної та інноваційної діяльності; розробляє політику та видає нормативно-правові акти щодо створення в економіці сприятливого середовища для поширення, передачі, засвоєння та капіталізації результатів дослідно-конструкторської та інноваційної діяльності, що здійснюється малими та середніми підприємствами; вживає заходи для сприяння процесу валоризації та засвоєння результатів інноваційної діяльності, а також	Стаття 18 Закону «Про стимулювання створення та розвитку малого та середнього підприємництва».

<p>створення умов для залучення суб'єктів малого і середнього підприємництва до укладення договорів субпідряду у сфері інновацій та промислового виробництва; стимулювання залучення іноземних інвестицій і розвитку взаємовигідної міжнародної інноваційної співпраці; створення умов для поширення кооперації між суб'єктами малого і середнього підприємництва та великими підприємствами.</p>		<p>передачі технологій на рівні малих і середніх підприємств; забезпечує відповідно до закону покращення доступу малих і середніх підприємств до спеціалізованої науково-технічної інформації та сприяє створенню бізнес-інкубаторів, науково-технологічних парків та інших подібних інфраструктур; забезпечує відповідно до закону безоплатну передачу технологій суб'єктам малого та середнього підприємництва за поданням Національного агентства з питань малого і середнього підприємництва та кооперації. Міністерство освіти і науки як державний орган з питань досліджень і розвитку підтримує науково-дослідну діяльність, що здійснюється малими і середніми підприємствами, через: визначення як пріоритетної мети в рамках Національної стратегії досліджень, розробок та інновацій заохочення та розвитку науково-дослідної та інноваційної діяльності, що здійснюється малими та середніми підприємствами; включення до Національного плану науково-дослідних та інноваційних розробок й інноваційних програм, призначених для малого та середнього підприємництва;</p>	
---	--	---	--

		<p>просування пропозицій щодо заходів, спрямованих на полегшення доступу малих і середніх підприємств до програм, передбачених Національним планом досліджень, розвитку та інновацій;</p> <p>пріоритетне фінансування за рахунок коштів, передбачених у власному бюджеті для реалізації політики у сфері досліджень та стимулювання інновацій, програм, передбачених Національним планом досліджень, розвитку та інновацій, призначених для малого та середнього підприємництва;</p> <p>пріоритетне фінансування проектів досліджень і розробок, які мають своїм об'єктом теми з безпосереднім застосуванням, запитувані малими та середніми підприємствами в промисловому секторі;</p> <p>організація конференцій за міжнародною участю, в яких малі та середні підприємства, які здійснюють науково-дослідну діяльність, можуть брати участь з науковими статтями, з метою встановлення цілей, які будуть включені до щорічних національних програм;</p> <p>забезпечення джерел фінансування науково-дослідних та інноваційних програм, що здійснюються суб'єктами малого та середнього підприємництва,</p>	
--	--	---	--

		з метою розвитку їх науково-дослідної та інноваційної діяльності.	
<p><i>Підтримка суб'єктів малого і середнього підприємництва, що провадять експортну діяльність:</i> сприяння просуванню на ринки іноземних держав продукції вітчизняного виробництва (товарів, робіт і послуг), об'єктів інтелектуальної власності та створення сприятливих умов для українських учасників експортної діяльності; співпраці з міжнародними організаціями та іноземними державами у сфері розвитку малого і середнього підприємництва; утворення об'єктів інфраструктури підтримки малого і середнього підприємництва, що сприяють експортній діяльності, зокрема шляхом надання фінансової підтримки (кредитування, гарантування, страхування експортних операцій, часткова компенсація частки відсоткових ставок за кредитами для провадження експортної діяльності, часткове покриття витрат суб'єктів малого і середнього підприємництва, пов'язаних із здійсненням маркетингових заходів на зовнішньому ринку, вивченням кон'юнктури зовнішнього ринку, пошуком партнерів, просуванням товарів на нові</p>	<p>Стаття 21 Закону України «Про розвиток та державну підтримку малого і середнього підприємництва в Україні».</p>		

<p>ринки, участю у виставково-ярмарковій діяльності за кордоном, відрядженням спеціалістів для вивчення ринків іноземних держав, підготовкою, перепідготовкою та підвищенням кваліфікації персоналу суб'єктів малого і середнього підприємництва з питань експортної діяльності);</p> <p>сприяння участі суб'єктів малого і середнього підприємництва у виставково-ярмарковій діяльності за кордоном для представлення продукції вітчизняного виробництва, зокрема шляхом надання фінансової підтримки, надання в оренду виставкових площ, часткового покриття витрат суб'єктів малого і середнього підприємництва, пов'язаних з участю у виставково-ярмарковій діяльності за кордоном;</p> <p>сприяння поширенню за кордоном інформації про потенційні можливості вітчизняного малого і середнього підприємництва та забезпеченню доступу до іноземних інформаційних мереж для пошуку ділових партнерів.</p>			
<p><i>Державна підтримка суб'єктів малого і середнього підприємництва у сфері підготовки, перепідготовки і підвищення кваліфікації управлінських кадрів та кадрів ведення бізнесу може здійснюватися шляхом:</i></p>	<p>Стаття 22 Закону України «Про розвиток та державну підтримку малого і середнього підприємництва в Україні».</p>	<p>Уряд та органи місцевого самоврядування забезпечують за рахунок коштів, виділених з державного бюджету чи місцевих бюджетів, а також за допомогою програм, які підтримуються національними та міжнародними</p>	<p>Стаття 19 Закону «Про стимулювання створення та розвитку малого та середнього підприємництва».</p>

<p>створення та розвитку мережі бізнес-інкубаторів; розроблення та виконання освітніх програм, спрямованих на підготовку, перепідготовку і підвищення кваліфікації кадрів для суб'єктів малого і середнього підприємництва на основі державних освітніх стандартів; створення умов для підвищення рівня професійних знань і ділових якостей фахівців з числа соціально незахищених верств населення; надання навчально-методологічної, науково-методичної допомоги суб'єктам малого і середнього підприємництва; сприяння участі у програмах обміну міжнародним досвідом з метою запровадження передових технологій та підвищення кваліфікації персоналу суб'єктів малого і середнього підприємництва.</p>		<p>органами чи іншими джерелами, повне або часткове фінансування програм професійного навчання, призначених для малого і середнього бізнесу. Програми професійної підготовки здійснюються через: Національне агентство зайнятості; державні та приватні навчальні заклади, акредитовані відповідно до закону; заклади професійного навчання, які відповідно до закону уповноважені здійснювати діяльність з професійного навчання.</p>	
		<p>Спрощення адміністративних процедур; доступ до державних послуг та активів, що належать автономним урядам, національним компаніям/компаніям і комерційним компаніям з державним капіталом; пріоритетний доступ до публічних закупівель продукції, робіт і послуг.</p>	<p>Статті 9, 11, 16 Закону «Про стимулювання створення та розвитку малого та середнього підприємництва».</p>